

**UCHWAŁA NR 181.XVII.2020
RADY MIEJSKIEJ JELENIEJ GÓRY**

z dnia 26 lutego 2020 r.

w sprawie Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2020 rok

Na podstawie art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277, z późn. zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2020 rok zwany dalej Programem, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Zobowiązuje się Prezydenta Miasta Jeleniej Góry do przedłożenia Radzie Miejskiej sprawozdania z wykonania Programu do dnia 31 marca 2021 roku.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Jeleniej Góry.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2020 roku.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Wojciech Chadży

Załącznik
do uchwały nr 181.XVII.2020
Rady Miejskiej Jeleniej Góry
z dnia 26 lutego 2020 r.

**MIEJSKI PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
NA 2020 ROK**

I. WPROWADZENIE

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2020, zwany dalej Programem, określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu. Program przedstawia do realizacji zadania własne gminy wynikające z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i jest kontynuacją programów z lat ubiegłych.

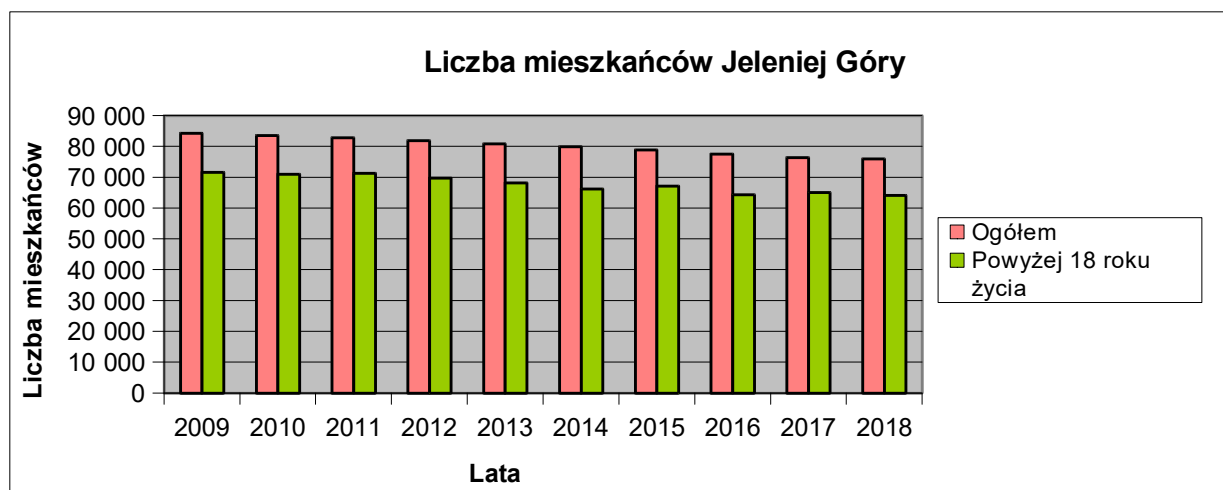
Zgodnie z cytowaną wyżej ustawą zadania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych wykonuje się poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności: tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje powstrzymanie się od spożywania alkoholu, działalność wychowawczą i informacyjną, ograniczenie dostępności alkoholu, leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu, zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Program adresowany jest do wszystkich grup społecznych w jakikolwiek sposób związanych z problemem alkoholowym, bądź zagrożonych prawdopodobieństwem jego wystąpienia.

II. DIAGNOZA

Zjawiska problemów alkoholowych w Jeleniej Górze w 2018 roku

Liczba mieszkańców Jeleniej Góry wynosiła w 2018 roku **75 924**, z tego powyżej 18 roku życia **64 118**.

źródło: dane Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Oświata

Na terenie Miasta funkcjonuje 10 szkół podstawowych, 9 zespołów szkół ponadpodstawowych, Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy oraz Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii, których organem prowadzącym jest Miasto. Każda placówka oświatowa realizuje własny program szkolny wychowawczo-profilaktyczny.

Szkoły planują i projektują profilaktykę w odpowiedzi na potrzeby swojego środowiska oraz w oparciu o diagnozę przeprowadzoną na zlecenie Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii.

Do zachowań problemowych dzieci i młodzieży, jakie daje się zauważyć w jeleniogórskich szkołach należy m.in. obniżenie wieku inicjacji eksperymentowania z substancjami psychoaktywnymi - piciem alkoholu, braniem narkotyków czy paleniem papierosów. Działania profilaktyczne ujęte w szkolnym programie wychowawczo-profilaktycznym zawierają systemowe rozwiązania dotyczące konkretnego środowiska szkolnego, które uzupełniają wychowanie i ukierunkowują je na:

- wspomaganie ucznia w radzeniu sobie z trudnościami, jakie zagrażają prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu,
- ograniczanie i likwidowanie czynników ryzyka (jednostkowych, rodzinnych, rówieśniczych, szkolnych, środowiskowych), które zaburzają prawidłowy rozwój ucznia i dezorganizują jego zdrowy styl życia,
- inicjowanie i wspomaganie czynników chroniących, które sprzyjają prawidłowemu rozwojowi ucznia i jego zdrowemu życiu.

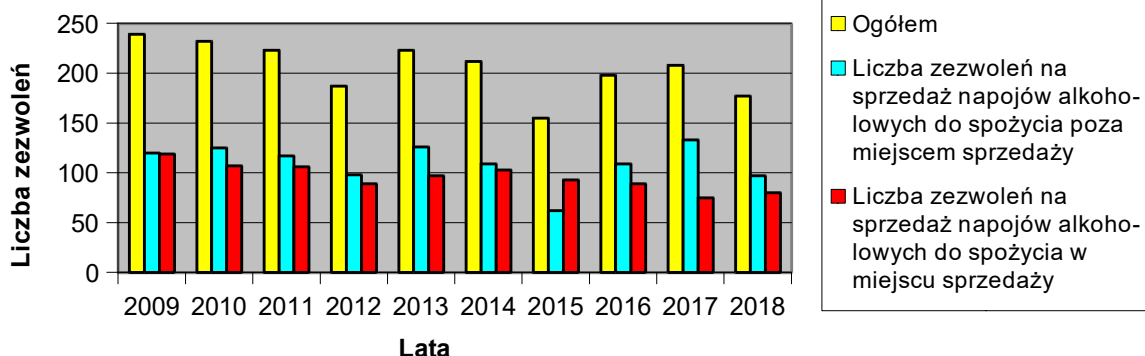
Każdy szkolny program wychowawczo-profilaktyczny może zawierać programy profilaktyczne, w których treści i działania są dobrane i uporządkowane przez specjalistów i rekomendowane przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Pedagodzy szkół podstawowych w Jeleniej Górze z funduszy Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zostali przeszkoleni w zakresie wprowadzenia do swoich szkół rekomendowanego programu pod nazwą „Unplugged” (zapobieganie uzależnieniom w szkole).

Sprzedaż napojów alkoholowych

W 2018 roku wydano 177 zezwoleń, w tym dla placówek handlowych 97, dla zakładów gastronomicznych 80. W 2018 roku wydano 6 zezwoleń przedsiębiorcom, których działalność polega na organizacji przyjęć oraz 30 jednorazowych zezwoleń na sprzedaż alkoholu podczas imprez organizowanych na terenie Miasta. W okresie sprawozdawczym nie wydawano zezwoleń jednorazowych jednostkom Ochotniczych Straży Pożarnych.

Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wydanych w latach 2009 - 2018

źródło: dane Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

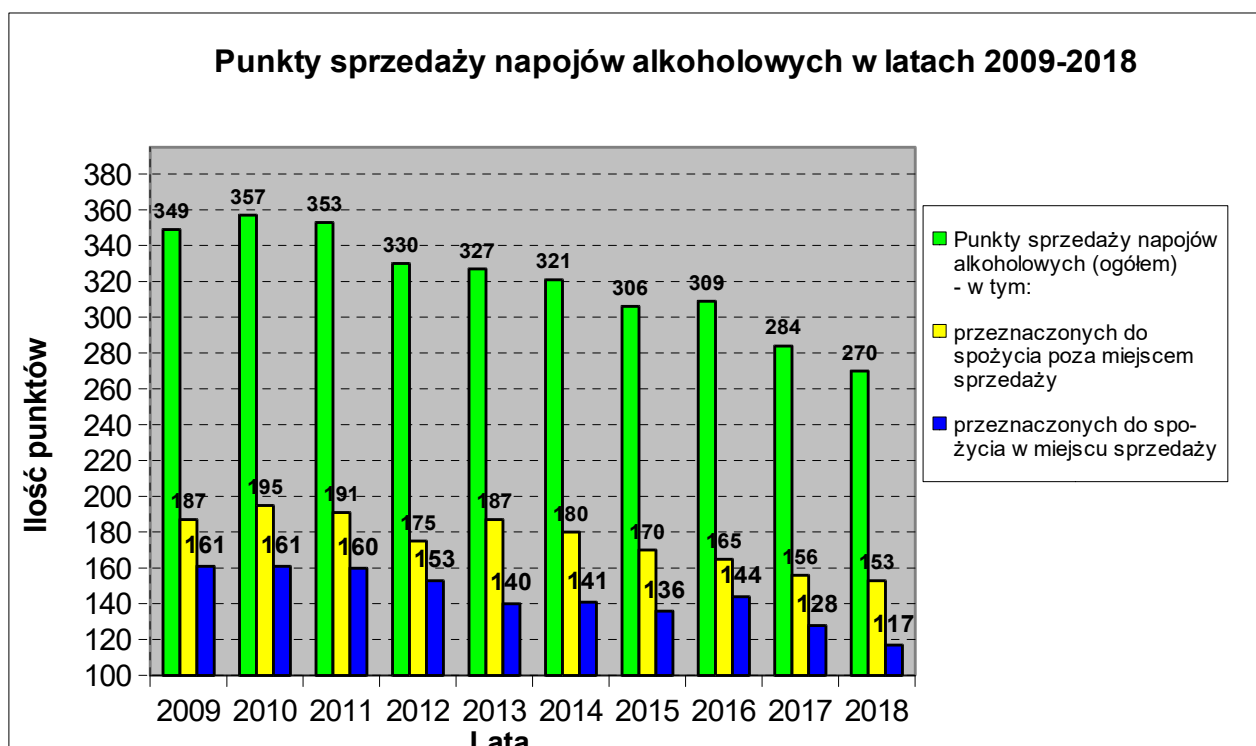
Ogółem w 2018 roku na terenie Miasta było ważnych **706** zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, w tym **429** zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży i **277** zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży.

Ponadto w okresie sprawozdawczym wydano **2** decyzje o cofnięciu zezwolenia oraz wydano **57** decyzji stwierdzających wygaszenie ze względu na:

- likwidację punktu sprzedaży alkoholu – **44**,
- niezłożenie oświadczenia i wniesienia opłaty – **10**,
- zmianę składu wspólników spółki cywilnej – **3**.

W 2018 roku Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zaopiniowała **67** wniosków od przedsiębiorców w sprawie wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

Ilość i strukturę punktów zajmujących się sprzedażą alkoholu do spożycia na miejscu i na wynos na przestrzeni lat 2009-2018 przedstawia poniższa tabela.

źródło: dane Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Poradnie uzależnień

W Jeleniej Górze funkcjonują 2 poradnie zajmujące się profilaktyką i leczeniem uzależnień:

- 1) Poradnia Profilaktyki, Leczenia i Terapii Uzależnień "Monar" w Jeleniej Górze,
- 2) Poradnia Leczenia Uzależnień SP ZOZ Szpital Specjalistyczny MSW w Jeleniej Górze.

W 2018 roku Poradnia Profilaktyki, Leczenia i Terapii Uzależnień „Monar” realizowała program pn. „Pomagać razem – Monar Jelenia Góra 2018”, współfinansowany ze środków Miasta, którego celem było:

- ograniczenie czynników ryzyka używania narkotyków związanych ze środowiskiem rodzinnym lub rówieśniczym,
- ograniczenie podejmowania zachowań ryzykownych,
- poprawę funkcjonowania emocjonalnego i społecznego osób zagrożonych narkomanią,
- kształtowanie przekonań normatywnych dotyczących narkotyków oraz promocja postaw prozdrowotnych,
- rozwiązywanie sytuacji kryzysowych związanych z używaniem narkotyków,
- osiągnięcie i utrzymanie abstynencji narkotykowej,
- zapobieganie rozwojowi uzależnienia od substancji psychoaktywnych,
- ograniczenie częstości używania lub zmiana wzorców konsumpcji,
- wzmocnienie umiejętności rodzin w zakresie radzenia sobie z problemem narkomanii w rodzinie oraz rozwiązywania sytuacji kryzysowych w rodzinie, związanych z problemem narkotykowym.

Prowadzono grupy wsparcia dla młodzieży, poradnictwo rodzinne, indywidualne rozmowy motywujące w ramach programu wczesnej interwencji FreD, warsztaty wczesnej interwencji – grupowe sesje dla uczestników programu FreD, program wzmacniania rodziny.

Łącznie z programu skorzystało 280 osób. Każdy uczestnik mógł korzystać z więcej niż jednej formy oddziaływań.

Liczba osób objęta poszczególnymi działaniami przedstawia się następująco:

- grupy wsparcia – 37 osób, zrealizowano 96 godzin,
- poradnictwo rodzinne – 93 osoby, zrealizowano 60 godzin,
- indywidualne rozmowy motywujące – 72 osoby, zrealizowano 72 godziny,
- warsztaty wczesnej interwencji – 72 osoby, zrealizowano 48 godzin,
- program wzmacniania rodziny – 32 osoby, zrealizowano 84 godziny.

Poradnia Leczenia Uzależnień SP ZOZ Szpital Specjalistyczny MSW w Jeleniej Górze w 2018 roku przyjęła 115 pacjentów z problemem alkoholowym, w tym 98 osób uzależnionych (76 mężczyzn, 22 kobiety). Terapię kontynuowało 239 pacjentów z problemem szkodliwego picia lub uzależnienia od alkoholu.

W związku z zażywaniem narkotyków terapię podjęło 24 nowych pacjentów, a kontynuowały 23 osoby. W przypadku uzależnienia jednocześnie od alkoholu i narkotyków terapię podjęło 58 nowych pacjentów, w terapii odnotowano 86 osób. Zdiagnozowano i leczono 46 osób poniżej 18 roku życia.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

W 2018 roku wpłynęło 100 wniosków w sprawie wszczęcia procedury zobowiązania do leczenia, z tego:

Lp.	Wnioskodawca	Ilość wniosków
1.	Członkowie rodzin	33
2.	Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze	3
3.	Komisariat Policji w Jeleniej Górze	28
4.	Centrum Opieki Nad Dzieckiem „Dąbrówka”	1
5.	Zarząd Wspólnoty Mieszkaniowej	2
6.	Dział Interwencji Kryzysowej Przeciwdziałania Przemocy i Uzależnieniom	29
7.	Dział Pomocy Środowiskowej	4
	Razem	100

źródło: dane Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Zespół interwencyjno-motywujący przeprowadził rozmowy z 50 osobami, u których wystąpił problem alkoholowy oraz przeprowadził około 35 rozmów z członkami rodzin w związku z występującym w rodzinie problemem alkoholowym. W wyniku wszczętej procedury zobowiązania do podjęcia leczenia, Komisja wystąpiła do Sądu Rejonowego Wydział III Rodzinny i Nieletnich w Jeleniej Górze z 44 wnioskami w przedmiocie zastosowania obowiązku leczenia odwykowego.

Komenda Miejska Policji w Jeleniej Górze w 2018 roku zatrzymała łącznie z Jeleniej Góry i powiatu ziemskiego 582 nietrzeźwe osoby dorosłe, w celu wytrzeźwienia w pomieszczeniach policyjnych, w tym 525 mężczyzn i 57 kobiet. Nie zatrzymano nietrzeźwych osób nieletnich. Odnotowano 48 zdarzeń drogowych spowodowanych przez osoby będące pod wpływem alkoholu, w tym 5 wypadków i 43 kolizje drogowe.

Policjanci zatrzymali 669 kierujących pod wpływem alkoholu i środków odurzających, w tym: 373 nietrzeźwych (powyżej 0,5 promila alkoholu) oraz 173 osoby pod wpływem innych środków psychoaktywnych.

Policja w związku z podejrzeniem wystąpienia przemocy założyła ogółem 289 Niebieskich Kart, w tym po raz pierwszy 247 oraz 42 formularze kolejnych przypadków, z tego:

- liczba formularzy Niebieskich Kart według miejsca zamieszkania: miasto – 229, wieś – 60,
- liczba osób wobec, których istnieje podejrzenie, że są dotknięci przemocą – 338, w tym kobiety 250, mężczyźni 35, osoby małoletnie 53, w tym dziewczynki 27, chłopców 26,
- liczba osób, wobec których istnieje podejrzenie o stosowanie przemocy w rodzinie – 77, w tym 4 kobiety, 73 mężczyzn,
- liczba osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc będąc pod wpływem alkoholu 158 osób, w tym 7 kobiet, 151 mężczyzn,
- doprowadzonych do wytrzeźwienia do policyjnego aresztu sprawców przemocy – 39, w tym 2 kobiety, 37 mężczyzn.

Policjanci Wydziału Prewencji, Wydziału ds. Nieletnich i Patologii KMP w Jeleniej Górze oraz dzielnicowi w zakresie profilaktyki uzależnień realizują w szkołach programy „Świadomy Junior” – profilaktyka uzależnień od substancji psychoaktywnych i papierosów oraz „Drugstop” – transgraniczna współpraca jednostek Policji w zakresie walki z przestępczością narkotykową.

Celem projektu realizowanego w Polsce i Czechach jest:

- zintensyfikowanie współpracy jednostek Policji z Polski i Czech w zakresie problematyki narkotykowej oraz prowadzenie wspólnych działań prewencyjnych na rzecz ludności w rejonie przygranicznym,
- podniesienie poziomu świadomości społeczeństwa w zakresie problematyki narkotykowej,
- przekazanie czytelnej informacji na temat działania narkotyków i środków odurzających oraz odpowiedzialności karnej za posiadanie i rozprowadzanie środków odurzających.

Ponadto policjanci jeleniogórskiej drogówki systematycznie prowadzą działania na drodze, których celem jest eliminacja kierujących pod wpływem alkoholu bądź innych środków psychoaktywnych, tj. „Trzeźwy poranek”, „Trzeźwo do celu”, „Alkohol i Narkotyki”.

Straż Miejska

Ogółem w 2018 roku Straż Miejska w Jeleniej Górze przeprowadziła 895 interwencji, w wyniku których 225 sprawców wykroczeń ukarano mandatami karnymi na kwotę 22.490 zł. Ponadto skierowano 11 wniosków o ukaranie do Sądu Rejonowego w Jeleniej

Górze. Wykroczeniem jest spożywanie alkoholu w miejscu publicznym, takim jak ulica, plac czy park. W interwencjach dotyczących spożywania alkoholu w miejscach, gdzie jest to zabronione, dużą rolę odgrywają operatorzy monitoringu. Miejsca te, są w znacznej mierze objęte zasięgiem kamer. Osoby spożywające alkohol widząc zbliżający się do nich patrol z reguły chowają alkohol, często więc nagranie dostarcza niezbitych dowodów winy danego wykroczenia. W sytuacjach, gdy w trakcie postępowania mandatowego strażnik spotyka się z odmową przyjęcia mandatu, obligatoryjnie sporządzany jest wniosek do Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze o ukaranie, do którego załączane jest nagranie zarejestrowanego wykroczenia.

Kwestie związane z popełnianiem wykroczeń w oparciu o przepisy ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi związane są także z prowadzeniem szeregu działań prewencyjnych i edukacyjnych wśród młodzieży jeleniogórskich szkół. Obok prelekcji, spotkań strażników z młodzieżą do najbardziej znanych należy zaliczyć coroczny konkurs plastyczny pod nazwą „Bądź Sobą Nie Pij Alkoholu”. Na podstawie prac konkursowych sporządzany jest kalendarz na dany rok szkolny ilustrowany wyróżnionymi pracami, który jest następnie kolportowany w jeleniogórskich szkołach.

Zestawienie działań związanych z przepisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi przez Staż Miejską w Jeleniej Górze w 2018 roku

Lp.	Rodzaj wykroczenia zawarty w:	Środki oddziaływania wychowawczego (art. 41 k. w.)	Mandat		Wnioski do sądu	Inny sposób załatwienia sprawy	Razem
			Ilość	Kwota			
1.	Ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	652	225	22 490	11	7	895

źródło: dane Straży Miejskiej w Jeleniej Górze

W niektórych sytuacjach zachowanie osoby nietrzeźwej spełnia kryteria związane z koniecznością doprowadzenia takiej osoby do wytrzeźwienia do PDOZ w Komisariacie I Policji w Jeleniej Górze bądź jej dowiezienia do miejsca zamieszkania pod opiekę najbliższych. W 2018 r. przeprowadzono 94 tego typu interwencje. Nie mniej jednak należy wspomnieć, że spożywanie alkoholu nie jest zabronione. Okoliczność, że ktoś jest pijany nie jest wystarczająca, by doprowadzić go do wytrzeźwienia. Przesłanką taką jest znalezienie się takiej osoby w okolicznościach zagrażających życiu bądź zdrowiu lub naruszania porządku prawnego. Przypadki, w których realizowane są doprowadzenia odnoszą się tylko do tych dwóch sytuacji. Rok 2018 charakteryzował się upalnym latem a dobra słoneczna pogoda jak wynika z obserwacji, popartych statystykami zrealizowanych interwencji, sprzyja spożywaniu alkoholu. Tym właśnie należy tłumaczyć wzrost dynamiki realizowanych interwencji. Osobną grupę zdarzeń stanowią interwencje podejmowane wielokrotnie wobec tych samych sprawców. Nie zawsze stosowane postępowanie mandatowe odnosi oczekiwany skutek.

Nieściągalność nałożonych mandatów sprawia, że wobec znacznej liczby osób stosowane kary nie działają.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jeleniej Górze, w 2018 roku objął pomocą 1853 rodziny, w tym 128 rodzin z problemem alkoholowym. Ze względu na alkoholizm, jako przesłankę uzasadniającą przyznanie świadczenia, wsparcie uzyskało 88 rodzin. Powyższe dane obrazuje tabela:

Liczba rodzin korzystających z pomocy MOPS (ogółem):	1853
Liczba rodzin z problemem alkoholowym, którym MOPS udzielił pomocy:	128
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń MOPS ze względu na alkoholizm:	88

źródło: dane MOPS w Jeleniej Górze

Wobec powyższych osób pracownicy socjalni MOPS prowadzą pracę socjalną. Podejmują działania zmierzające do podjęcia leczenia odwykowego przez osoby uzależnione od alkoholu. Rodziny, w których występuje problem alkoholowy wspierane są również przez asystenta rodziny.

Udzielanie pomocy osobom i rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej, prawnej, terapeutycznej oraz pomocy na rzecz powrotu do społeczności.

W 2018 roku odbyło się 640 godzin terapii dla osób uzależnionych od alkoholu. Grupa osób uczestniczących w terapii liczyła od 10 do 20 osób. Przeprowadzono 28 wywiadów środowiskowych w rodzinach z problemem alkoholowym. Odbyło się 158 godzin dyżurów wstępnego motywowania do podjęcia leczenia odwykowego dla osób z problemem alkoholowym, z którego skorzystało 66 osób. Sporządzono 14 opinii psychologicznych oraz 4 opinie psychiatryczne. Pomocy prawnej udzielono 29 osobom z problemem alkoholowym.

Powyższe dane obrazuje tabela:

Terapia dla osób uzależnionych od alkoholu:	Odbyło się 640 godzin terapii. Grupa liczyła od 10 do 20 osób
Wywiady środowiskowe w rodzinach z problemem alkoholowym:	Przeprowadzono 28 wywiadów
Dyżur wstępnego motywowania do podjęcia leczenia odwykowego dla osób z problemem alkoholowym:	Odbyło się 158 godzin dyżurów, z którego skorzystało 66 osób: - 31 osób uzależnionych, - 35 osób współuzależnionych

Opinie psychologiczne i psychiatryczne w przedmiocie uzależnienia od alkoholu:	Sporządzono: 14 opinii psychologicznych oraz 4 opinie psychiatryczne
Pomoc prawna dla osób z problemem alkoholowym:	Z pomocy prawnej skorzystało 29 osób: - 4 osób uzależnionych, - 25 osób współuzależnionych

źródło: dane MOPS w Jeleniej Górze

III. CELE I DZIAŁANIA.

1. Cele Programu:

- 1) ograniczenie skali występowania ryzykownych zachowań u dzieci i młodzieży poprzez realizację programów profilaktycznych;
- 2) zwiększenie dostępu do pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej i postrehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, członków ich rodzin oraz osób doznających przemocy;
- 3) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed następstwami negatywnych zjawisk/zdarzeń, występujących w wyniku przemocy w rodzinie;
- 4) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 5) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych oraz wspieranie zatrudnienia socjalnego.

2. Działania:

Prowadzenie działań profilaktycznych na trzech poziomach, tj. odpowiednio do stopnia ryzyka:

Profilaktyka uniwersalna – ukierunkowana na całe populacje. Są to działania profilaktyczne adresowane do całych grup (populacji) bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów alkoholowych. Ich celem jest zmniejszanie lub eliminowanie czynników ryzyka sprzyjających rozwojowi problemów alkoholowych w danej populacji. Działania uniwersalne są realizowane w populacji dzieci i młodzieży, w populacji młodych dorosłych, w populacji rodziców posiadających dzieci w wieku szkolnym. Przykładem profilaktyki uniwersalnej są programy opóźniania inicjacji alkoholowej lub papierosowej

adresowane do całej populacji dzieci wchodzących w okres pierwszych eksperymentów z substancjami psychoaktywnymi.

Profilaktyka selektywna – ukierunkowana na jednostki i grupy zwiększonego ryzyka. Są to działania profilaktyczne adresowane do jednostek lub grup, które ze względu na swoją sytuację społeczną, rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne, są narażone na większe od przeciętnego ryzyko wystąpienia problemów alkoholowych lub/i innych zaburzeń zdrowia psychicznego. Przykładem profilaktyki selektywnej są działania edukacyjne, opiekuńcze i rozwojowe podejmowane wobec dzieci pochodzących z rodzin z problemem alkoholowym. Działania z tego poziomu profilaktyki są podejmowane ze względu na sam fakt przynależności do takiej grupy, czyli np. bycie dzieckiem osoby uzależnionej od alkoholu, a nie ze względu na występowanie zaburzeń lub problemów psychicznych u takich dzieci. Profilaktyka selektywna jest więc z definicji przede wszystkim działaniem uprzedzającym, a nie naprawczym.

Profilaktyka wskazująca – to działania wymagające ukierunkowana na jednostki (lub grupy) wysokiego ryzyka demonstrujące pierwsze symptomy problemów alkoholowych. Są to działania profilaktyczne adresowane do osób (grup osób), które demonstrują wczesne symptomy problemów alkoholowych lub/i innych zaburzeń zachowania lub problemów psychicznych, ale jeszcze nie spełniają kryteriów diagnostycznych picia szkodliwego, uzależnienia od alkoholu lub innych zaburzeń związanych z nadużywaniem alkoholu opisanych w Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD – 10.

IV. PODMIOTY ZAJMUJĄCE SIĘ PROFILAKTYKĄ I ROZWIĄZYWANIEM PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH.

1. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
2. Placówki opiekuńczo-wychowawcze, przedszkola, szkoły, poradnia psychologiczno-pedagogiczna, które prowadzą działalność informacyjną i edukacyjną dla dzieci i młodzieży.
3. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, w tym:
  - 1) pracownicy socjalni - podejmują działania interwencyjne na rzecz osób i rodzin z problemem uzależnienia,
  - 2) placówka wsparcia dziennego – świetlica środowiskowa dla dzieci i młodzieży zapewnia opiekę i wsparcie dzieciom z rodzin zagrożonych wystąpieniem problemu alkoholowego,
  - 3) Dział Interwencji Kryzysowej, Przeciwdziałania Przemocy i Uzależnieniom, który jest miejscem pierwszych oddziaływań informacyjnych, a także bazą do prowadzenia działań terapeutycznych. Prowadzi działania na rzecz rodzin w celu ochrony przed przemocą w rodzinie, udziela im pomocy psychologicznej i prawnej. Zwiększa dostępność w zakresie pomocy terapeutycznej i rehabilitacji dla osób uzależnionych i ich rodzin.
4. Zespół Interdyscyplinarny, który realizuje działania określone w programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie z uwzględnieniem osób z problemem alkoholowym.

5. Straż Miejska – egzekwuje zakaz spożywania alkoholu w miejscach publicznych oraz prowadzi działania z zakresu prewencji szkolnej.
6. Komenda Miejska Policji – pełni w szczególności funkcję ochrony przed przemocą w rodzinie i zakłócaniem porządku publicznego i prawnego przez osoby w stanie nietrzeźwości oraz egzekwuje zakaz spożywania alkoholu w miejscach publicznych.
7. Sąd Rejonowy – Wydział Rodzinny i Nieletnich orzeka w sprawach o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego w systemie leczenia stacjonarnego lub ambulatoryjnego w placówkach leczenia odwykowego.
8. Organizacje pozarządowe realizujące zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

V. ZADANIA DO REALIZACJI.

1. Zadania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

- 1) inicjowanie działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w zakresie określonym w art. 4¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- 2) opiniowanie projektu Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz sprawozdania z jego realizacji,
- 3) opiniowanie projektów uchwał w sprawie ustalenia liczby zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych, zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, a także wprowadzenia zakazu sprzedaży, podawania, spożywania oraz wnoszenia napojów alkoholowych w określonych miejscach i obiektach na terenie Miasta Jelenia Góra,
- 4) opiniowanie, w drodze postanowienia, wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych pod względem zgodności z uchwałą Rady Miejskiej Jeleniej Góry w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie Miasta Jelenia Góra,
- 5) podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego wobec osób, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylają się od obowiązku zaspokajania potrzeb rodziny albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny,
- 6) prowadzenie z osobami uzależnionymi od alkoholu rozmów motywacyjnych w celu podjęcia leczenia odwykowego,
- 7) udział w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego oraz w grupach roboczych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 8) wykonywanie czynności w ramach procedury „Niebieskiej Karty”,
- 9) prowadzenie kontroli przestrzegania warunków sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych,
- 10) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy informacyjnej i wsparcia psychospołecznego.

2. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, z syndromem współuzależnienia i osób zagrożonych uzależnieniem, w tym:
  - 1) współpraca z placówkami służby zdrowia i innymi podmiotami w zakresie leczenia i rehabilitacji osób uzależnionych, osób z syndromem współuzależnienia oraz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
  - 2) udzielanie informacji na temat miejsc świadczących profesjonalną pomoc osobom uzależnionym i ich rodzinom,
  - 3) wspieranie działalności punktów informacyjno – konsultacyjnych, klubów abstynenta oraz stowarzyszeń abstynenckich i trzeźwościowych w zakresie problemów alkoholowych,
  - 4) wspieranie działalności ruchów samopomocowych osób uzależnionych i z syndromem współuzależnienia.

3. Udzielanie rodzinom, w których występuje problem nadużywania alkoholu, pomocy społecznej, psychospołecznej i prawnej, w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie, w tym:
  - 1) wspieranie działalności instytucji prowadzących działalność pomocową ze szczególnym uwzględnieniem tych, które oferują powszechną dostępność do informacji, poradnictwa, pomocy psychologicznej oraz prawnej osobom uzależnionym i osobom z syndromem współuzależnienia,
  - 2) wspieranie działalności świetlic, klubów i ośrodków socjoterapeutycznych w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczej i kompensacyjnej oraz w zakresie organizacji wypoczynku w czasie przerw w nauce dla dzieci i młodzieży z grupy ryzyka,
  - 3) zapewnienie dzieciom z rodzin, w których występuje problem nadużywania alkoholu miejsc w świetlicach środowiskowych i socjoterapeutycznych,
  - 4) udzielanie porad i wsparcia psychologicznego i terapeutycznego rodzinom, w których występuje problem przemocy.

4. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym:
  - 1) współdziałanie z lokalnymi mediami, Policją, Strażą Miejską, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Sądem i organizacjami pozarządowymi,
  - 2) udział w kampaniach edukacyjnych i informacyjnych związanych z zagrożeniem nietrzeźwości kierowców oraz dystrybucja materiałów edukacyjnych wśród kierowców,
  - 3) współudział w realizacji ogólnopolskich programów profilaktycznych i kampaniach edukacyjnych oraz informacyjnych,
  - 4) wspieranie organizacji konkursów plastycznych i quizów tematycznych z zakresu wiedzy o problemach uzależnień i ich rozwiązywania oraz promujących zdrowy styl życia,

- 5) wspieranie działalności świetlic, klubów i ośrodków socjoterapeutycznych w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczej i kompensacyjnej oraz w zakresie organizacji wypoczynku w czasie przerw w nauce dla dzieci i młodzieży z grupy ryzyka,
  - 6) wspieranie realizacji programów edukacyjnych rozwijających umiejętności wychowawcze rodziców,
  - 7) działania interwencyjne i edukacyjne wobec sprzedawców i właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych,
  - 8) prowadzenie działań zmierzających do ograniczenia zjawiska sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim oraz prowadzenie działań kształtujących w społeczeństwie postawę negatywną wobec zjawiska sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim,
  - 9) prowadzenie działań edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
  - 10) wspieranie działalności sportowej oraz rozwój infrastruktury sportowej dla dzieci i młodzieży w celu prowadzenia działań profilaktycznych poprzez sport,
  - 11) prowadzenie działań profilaktycznych z wykorzystaniem różnych innowacyjnych form oddziaływań na młodzież i dorosłych, w tym działania kulturalne, teatralne i muzyczne,
  - 12) prowadzenie działań profilaktycznych z wykorzystaniem różnych form oddziaływania, w tym streetworkingu wobec zagrożonych patologią uzależnień w środowisku osób bezdomnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym w ogrzewalni, noclegowni i w schronisku dla osób bezdomnych.
5. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, w tym:
- 1) współdziałanie i wspieranie organizacji pozarządowych i innych instytucji pożytku publicznego w realizacji programów profilaktycznych, informacyjnych, rehabilitacyjnych, terapeutycznych i edukacyjnych oraz podejmujących działania promujące zdrowy styl życia ze szczególnym uwzględnieniem ciekawych projektów i inicjatyw społecznych,
  - 2) wspomaganie działalności organizacji młodzieżowych promujących zdrowy styl życia i abstinencję,
  - 3) przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez wspieranie klubu abstynenta, wspomaganie organizacji imprez integracyjnych dla rodzin abstynenckich oraz wspieranie inicjatyw społecznych w zakresie wychowania w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi.
6. Ograniczanie dostępności alkoholu, w tym:
- 1) Prowadzenie działań mających na celu ograniczenie liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w Jeleniej Górze ustalając maksymalną liczbę zezwoleń w następujący sposób:
    - Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy), w tym:
      - do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo – 160,

- powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) – 160,
- powyżej 18% zawartości alkoholu – 150.
- Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia w miejscu sprzedaży (gastronomia), w tym:
  - do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo – 130,
  - powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) – 95,
  - powyżej 18% zawartości alkoholu – 85.
- 2) Wspieranie działań zmierzających do ograniczenia ilości miejsc sprzedaży napojów alkoholowych.
- 3) Wspieranie działań zmierzających do ograniczenia godzin sprzedaży napojów alkoholowych.

VI. SPOSÓB REALIZACJI PROGRAMU.

1. Realizatorzy Programu.

- 1) Wydział Spraw Społecznych, Zdrowia i Organizacji Pozarządowych poprzez zlecenie do realizacji zadań organizacjom pozarządowym i innym podmiotom działalności pożytku publicznego w drodze konkursów ofert,
- 2) Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która współpracuje z Wydziałem w zakresie realizacji zadań określonych w Programie,
- 3) inne wydziały i jednostki organizacyjne Miasta będące dysponentami środków finansowych przeznaczonych na realizację zadań ujętych w Programie.

2. Finansowanie Programu.

- 1) źródłem finansowania Programu są dochody z opłat za korzystanie z wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia na miejscu i na wynos oraz środki własne miasta. Środki zaplanowane w budżecie Miasta na rok 2020 na realizację zadań z zakresu Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynoszą 1 909 600 zł oraz 90 400 zł na realizację zadań z zakresu Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.

2) podział środków na realizację zadań określonych w Programie:

Wyszczególnienie	Plan na 2020 r.	w złotych
		<i>w tym:</i> na zadania planowane do realizacji przez podmioty wyłonione w drodze konkursów ofert
1	2	3
OCHRONA ZDROWIA	2 000 000	961 070
z tego:		
Zwalczanie narkomanii	90 400	51 000
z tego:		
I. Profilaktyka narkotykowa – akcje informacyjno-edukacyjne dotyczące uzależnień narkotykowych, działania profilaktyczne skierowane do osób zagrożonych uzależnieniem narkotykowym oraz do dzieci i młodzieży eksperymentującej ze środkami narkotycznymi.	90 400	51 000
Przeciwdziałania alkoholizmowi	1 909 600	910 070
z tego:		
I. Profilaktyka - prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szczególności dla dzieci i młodzieży; propagowanie trzeźwego stylu życia	855 308	310 440
II. Świetlice środowiskowe - prowadzenie zajęć opiekuńczo-wychowawczych, zajęć terapii pedagogicznej i socjoterapii dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym	203 900	180 000
III. Wypoczynek - organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych patologią uzależnień. Zadanie realizowane podczas ferii letnich i zimowych oraz w czasie przerw świątecznych wraz z realizacją programów profilaktycznych	693 292	369 630
IV. Kluby Abstynenckie, punkty konsultacyjne, centra pomocy - prowadzenie zajęć terapeutycznych dla osób uzależnionych oraz ich rodzin, prowadzenie punktów konsultacyjnych, poradnictwo, zajęcia terapeutyczne	90 000	50 000
V. Obsługa realizacji zadań wynikających z Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - organizacja konkursów na realizację zadań, opinie biegłych lekarzy, delegacje, szkolenia i wynagrodzenia dla członków Komisji, akcje edukacyjno-informacyjne dotyczące uzależnień	67 100	0

Szczegółowy podział środków finansowych przeznaczonych na realizację zadań ujętych w Programie jest określony w uchwale budżetowej Miasta na rok 2020.

3. Monitorowanie realizacji Programu:

- 1) koordynację realizacji zadań Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2020 prowadzi Wydział Spraw Społecznych, Zdrowia i Organizacji Pozarządowych,
- 2) po zakończeniu realizacji zadań realizatorzy zobowiązani są do przedstawienia sprawozdań z realizacji poszczególnych zadań,
- 3) monitoring realizacji Programu prowadzony będzie poprzez:

- a) sprawozdanie finansowe i merytoryczne z realizacji Programu, przedstawiane Radzie Miejskiej przez Prezydenta Miasta Jeleniej Góry,
- b) sprawozdanie z realizacji Programu dla Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 4) Wskaźniki realizacji Programu:
  - a) ilość wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż alkoholu przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży i poza miejscem sprzedaży w podziale na zawartość alkoholu:
    - do 4,5% alkoholu oraz na piwo,
    - powyżej 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa),
    - powyżej 18% alkoholu,
  - b) ilość wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
  - c) ilość wniosków wpływających do Komisji o skierowanie na leczenie odwykowe;
  - d) ilość przeprowadzonych rozmów motywujących,
  - e) liczba świetlic środowiskowych realizujących program opiekuńczo-wychowawczy,
  - f) liczba dzieci i młodzieży biorących udział w zajęciach odbywających się w świetlicach realizujących program oświatowo-wychowawczy,
  - g) liczba innych form działalności profilaktycznej,
  - h) liczba uczestników w innych formach działalności profilaktycznej,
  - i) liczba osób biorąca udział w programach realizowanych przez Klub Abstynenta,
  - j) liczba osób korzystająca z porad w Dziale Interwencji Kryzysowej, Przeciwdziałania Przemocy i Uzależnieniom MOPS w Jeleniej Górze,
  - k) liczba organizacji pozarządowych realizująca Program,
  - l) liczba mieszkańców przypadająca na jeden punkt sprzedaży alkoholu,
  - m) liczba przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży alkoholu,
  - n) liczba przeszkolonych sprzedawców alkoholu.

VI. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW MIEJSKIEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH.

1. Za pracę obejmującą działanie wynikające z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, członek Komisji, otrzymuje wynagrodzenie.
2. Wysokość wynagrodzenia członka Komisji stanowi iloczyn liczby posiedzeń plenarnych i posiedzeń zespołu przeprowadzającego rozmowy motywujące, w których uczestniczył w okresie rozliczeniowym oraz kwoty stanowiącej równowartość 6% minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2020 roku określonego w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2020 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 1778).
3. Wynagrodzenie Sekretarza Komisji stanowi iloczyn liczby posiedzeń plenarnych w których uczestniczył w okresie rozliczeniowym oraz kwoty stanowiącej 8% minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2020 roku określonego w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2020 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 1778).

4. Podstawę do wypłaty wynagrodzeń dla członków Komisji stanowi sporządzone i podpisane przez Przewodniczącego lub Zastępcę Przewodniczącego Komisji zestawienie liczby posiedzeń wraz z listami obecności.
5. Podstawę do wypłaty wynagrodzenia za udział w posiedzeniach dla Przewodniczącego Komisji stanowi zestawienie liczby posiedzeń podpisane przez Zastępcę Przewodniczącego wraz z listami obecności.
6. Wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 2 nie może przekroczyć miesięcznie 50% minimalnego miesięcznego wynagrodzenia.
7. Wypłata wynagrodzenia dokonywana będzie kwartalnie na podstawie listy wypłat.
8. Wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 2 przysługuje członkowi Komisji będącemu jednocześnie pracownikiem urzędu lub jednostki organizacyjnej Miasta, jeżeli czynności te wykonywał poza ustalonym wymiarem i rozkładem czasu pracy określonym przez pracodawcę.
9. Członkom Komisji przysługuje zwrot kosztów podróży w związku z wyjazdami na szkolenia, warsztaty, sympozja i konferencje związane z profilaktyką uzależnień zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz. U. z 2013 r. poz. 167).
10. Członkowie Komisji biorą udział w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego lub Grup Roboczych, o których mowa w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w ramach obowiązków służbowych lub zawodowych.